

Behöver tillväxten en stad?

Om Dublin som politisk arena, aktör och tillväxtmotor

Abstract

This thesis intends to examine the role of the city, Dublin, in the Irish economic growth during the 1990s. It is a case study where Dublin is compared with current theories on post modern cities as growth machines and increasingly prominent actors in the global context. The study has an interdisciplinary approach but focuses on political science issues such as power distribution, global-local governance and local political organisation. It is a theory driven study that also intends to add aspects to the understanding of the cities of our time.

I argue that Dublin has faced a lot of changes during the last decades in accordance with the post modern city. These are consequences of the increased globalisation, interurban competition and new conditions in the national economy. At the early stage of the Irish economic boom, Dublin had a passive role and functioned as a receiver of foreign direct investments that was promoted by the national business favourable policies. At a later stage Dublin had a more active role in maintaining the growth, by responding to the increased demand of skilled labour, infrastructure and competitiveness.

Keywords: Dublin, post modern cities, foreign direct investments, power distribution, local governance.

Nyckelord: Dublin, postmoderna städer, utländska direktinvesteringar, maktfördelning, lokalt styre.

71 303 tecken inklusive blanksteg.

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
1.1	Syfte och problemformulering	2
2	Metod och material	4
2.1	Tillvägagångssätt och disposition	4
2.2	Varför Dublin?	4
2.3	Avgränsning	5
2.3.1	Staden och regionen	5
2.3.2	Tidsmässig avgränsning	5
2.4	Material	6
3	Lokal dynamik – en interdisciplinär approach	8
3.1	Staden som statsvetenskapligt studieobjekt	8
3.2	Den postmoderna staden - teoretiska utgångspunkter	9
3.2.1	Politiskt ledarskap och lokala styrelseformer.....	10
3.2.2	Staden som tillväxtmotor	11
3.2.3	Den kreativa kunskapsekonomin	11
4	Dublin - om det lokala i det globala	13
4.1	Anpassning till globalisering och kunskapsekonomi	13
4.1.1	Att tillvarata globaliseringens möjligheter	13
4.1.2	Interregionalt samarbete och konkurrens	14
4.1.3	Utländska direktinvesteringar	15
4.1.4	Migration och arbetskraft	17
4.1.5	Lider Dublin av växtvärk?.....	18
4.2	Förändring av den politiska organisationen	19
4.2.1	Det Irländska kommunsystemet - struktur och funktioner.....	20
4.2.2	Förändring av den lokala politiska processen	21
4.3	Politiska och marknadsmässiga drivkrafter.....	22
4.3.1	Dublin och övriga Irland - idén om polycentrisk utveckling	22
4.3.2	Politiska interventioner och ekonomiska drivkrafter	23
5	Slutsats och diskussion	26
5.1	Staden – arena eller aktör?	26
5.2	Vad bör staden göra?.....	27
6	Referenser	29

1 Inledning

1.1 Syfte och problemformulering

Denna uppsats syftar till att undersöka stadens roll i den nationella politiska och ekonomiska utveckling. Detta innebär att studera staden som såväl en arena som en aktör i utvecklingen. I uppsatsen kommer dagens gängse teorier om den post-moderna staden att jämföras med fallet Dublin. Det teoriprovande tillvägagångssättet gör att resultatet även är intressant i en större kontext än den irländska och kan därmed bidra till förståelsen av vår tids städer.

Under 1990-talet genomgick den irländska ekonomin en uppseendeväckande förändring som kom att kallas *The Celtic Tiger*. När Irland gick med i EU 1973 var landet ett av de allra fattigaste i unionen. Genom EU:s strukturfonder fick man stora summor i bidrag för att få ekonomin på fötter och öka levnadsstandarden. Vid 1990-talets början vände utvecklingen och Irland kom att få en mycket stark ekonomisk tillväxt. Det har gjorts många studier omkring det irländska tigersprånget, vilka har lyft fram en rad olika bakomliggande faktorer såsom utländska investeringar, EU-bidrag och låga skatter. Jag avser att i denna studie undersöka själva staden Dublins betydelse i denna utveckling. Därför är mitt övergripande ämnesval och problemformulering;

- **Vad har Dublin som stad haft för roll i Irlands ekonomiska utveckling?**

Inom ramen för detta finns flera frågeställningar.

- På vilket sätt och i vilket skede av Irlands ekonomiska expansion har Dublin agerat?
- I vilken utsträckning har Dublin anpassa sig efter globaliseringens och kunskapsekonomins nya förutsättningar?
- Hur har politiken förändrats i Dublin vad gäller organisation och innehåll i samband med den ekonomiska utvecklingen?
- Hur samverkar Dublin med övriga Irland?
- Vilken betydelse för Dublins utveckling har de politiska åtgärderna i förhållande till marknadskrafter?

Under antagandet att städerna idag blir allt viktigare aktörer på den globala politiska arenan bör också större vikt läggas vid att studera städernas maktstrukturer och utvecklingsmönster. Då synen på städernas betydelse får politiska konsekvenser i fråga om maktfördelning och prioritering är det angeläget och intressant att pröva och utveckla teorierna om stadens roll i det politiska och ekonomiska systemet. Uppsatsen kommer att behandla stadens utveckling under de senaste decennierna då Dublin i likhet med många andra städer har genomgått betydande förändringar och från att vara en industristad till att bli ett internationellt kunskapskluster.

Den ovan presenterade problemformuleringen ligger till grund för en mer övergripande fråga om huruvida det behövs aktivt agerande städer för att få igång och upprätthålla ekonomisk tillväxt i ett land. Möjligheten att dra generella slutsatser utifrån ett enskilt fall kan vara problematiskt då länder och städer måste ses ur sin specifika kontext. Den teoriprovande och i viss mån teoriutvecklande karaktären på studien gör emellertid att nya aspekter lyfts fram, vilket även bidrar till förståelsen av vår tids städer i ett mer allmänt sammanhang.

2 Metod och material

2.1 Tillvägagångssätt och disposition

I enlighet med syftet som presenterades inledningsvis avser denna uppsats att undersöka stadens roll som arena, aktör och tillväxtmotor i den ekonomisk-politiska utvecklingen. Denna studie har en teoriprovande karaktär där jag problematiserar gängse teorier om den postmoderna staden utifrån en specifik kontext. Genom att tolka fallet Dublin utifrån dessa teorier, avser jag att kunna ge ett bidrag till förståelsen dels av Dublins roll i Irlands ekonomiska utveckling och dels av den postmoderna staden i ett större sammanhang. Undersökningen är en fallstudie och kan betraktas som en komparation mellan den postmoderna staden och Dublin.

Detta kapitel består av en presentation av och diskussion om det metodval och material som ligger till grund för studien. I nästföljande kapitel introduceras de teoretiska utgångspunkter som kommer att användas i undersökningen och prövas på fallet Dublin. I samband med detta definieras också några olika i sammanhanget centrala begrepp. Kapitel 4 ägnas åt den empiriska analys som ämnar besvara de frågeställningar som ställdes upp i inledningen. Analysen består av tre delar där jag ur olika aspekter diskuterar Dublins utveckling och jämför Dublin med den postmoderna staden som presenteras i teoriavsnittet. Den första delen behandlar hur Dublin bemöter de möjligheter och utmaningar som globaliseringen innebär. Därefter beskrivs och analyseras de förändringar som har skett i fråga om politisk organisation, ledarskap och policy. Den tredje delen av analysen ägnas åt tillväxtmönster i Dublinregionen och övriga Irland samt åt hur politiska och ekonomiska drivkrafter samverkar.

I det avslutande kapitlet sammanfattas och diskuteras resultatet av undersökningen. Jag kommer också att ge mina synpunkter på hur man fortsättningsvis skulle kunna arbeta vidare med frågor kring Dublins och andra städers självbestämmande och betydelse för ekonomisk tillväxt.

2.2 Varför Dublin?

Valet av studieobjekt grundar sig på min förförståelse om att Dublin har flera av de kännetecken som brukar anges Europiska postmoderna städer – något som dock kommer att diskuteras i uppsatsen. Dessutom är Dublinregionens och Irlands

ekonomi intressanta föremål för studier med tanke på den kraftiga tillväxt som ägde rum under en period då många andra EU-länders, inte minst Sveriges, ekonomiska läge var betydligt sämre (Kirby, 2004; 205).

Dublins dominerande ställning inom Irland gör fallet lämpligt för prövning av teorin om städer som motorer i den ekonomiska tillväxten. Förutom att Dublin i huvudstaden i Irland är det också den i särklass mest framträdande staden på Irland vad gäller befolkningsstorlek och näringsliv. Av landets totalt drygt 4,2 miljoner invånare bor 1,2 miljoner inom Dublin City Council och 1,5 miljoner i Greater Dublin Area – GDA (CSO, 2006 & DTO 2006). Befolkningsmässigt är Dublin mer än dubbelt så stort som de fyra näst största städerna sammanlagt. Staden är också centralort vad gäller näringsliv och företagande. I Dublin finns den största delen företagens huvudkontor samt parlament, regering och statliga myndigheter (RPG, 2003; 15) (IAURIF, 2002; 25 ff.). Det faktum att staden är så dominerande vad gäller politik, administration och ekonomi gör att Dublin i kan förväntas ha betydelse för landet som helhet. Med det som utgångspunkt avser denna uppsats analysera Dublins roll i den irländska ekonomiska tillväxten.

2.3 Avgränsning

2.3.1 Staden och regionen

I denna uppsats används Dublin med syfte på *Dublin City Council*, vilket kan ses som Dublin stad. Tillsammans med tre angränsande kommuner eller *local authorities* bildar Dublin City Council *Dublin Regional Authority*, DRA. I exempelvis strategi- och utvecklingsdokument är ytterligare ett begrepp vanligt förekommande, nämligen *Greater Dublin Area*, GDA. GDA innebär en bredare definition av Dublinområdet och som utöver Dublin Regional Authority även omfattar angränsande *Mid-East Regional Authority* (www.dra.ie). Det finns flera anledningar till varför det i vissa sammanhang är mer lämpligt att tala om Dublin som en urban region än som en stad. En sådan är att visions- och strategidokumentet för Dublins framtida utveckling omfattar hela GDA. Huruvida relationen mellan de centrala delarna av Dublin och den omgivande landsbygden präglas av samarbete eller motsättningar kommer att diskuteras i senare kapitel. När jag i uppsatsen avser DRA eller GDA kommer detta att anges.

2.3.2 Tidsmässig avgränsning

I studien görs en tidsmässig avgränsning som innebär att jag fokuserar på tiden från slutet av 1980-talet fram tills idag. Detta beror på att jag ämnar dels undersöka de samhällsliga förändringar som låg bakom den irländska ekonomiska tillväxten under 1990-talet, dels försöka förstå dagens politiska strategier mot bakgrund av de senaste decenniernas utveckling. Det kan vara problematiskt att

analysera de senaste årens förändringar som vi ännu inte riktigt kan se effekterna av. Detta behöver dock inte vara något problem då jag snarare betraktar förändringarna och de beslut som fattas idag som effekter av den snabba ekonomiska tillväxten.

2.4 Material

Materialet spelar en central roll i denna uppsats och i vissa fall utgör materialet i någon mening själva studieobjektet. Det textmaterial som ligger till grund för studien kan delas upp i två olika kategorier. Jag har använt mig dels av litteratur som i mer allmänna termer diskuterar städer, lokalt styre och regional utveckling, dels av dokument och artiklar som behandlar strategier och visioner för Dublin samt Irlands ekonomiska utveckling. Därutöver har jag också varit i kontakt med ett par irländska forskare inom urbanstudier.

Vad gäller den mer teorimässiga litteraturen har jag använt mig av ett flertal källor. Den statsvetenskapliga urbanforskningen är givetvis inte helt samstämmig i sin beskrivning och analys av stadens och det lokals betydelse i den globala kontexten. Dessutom är den spatiala analysen även föremål för forskning inom exempelvis geografiska och ekonomiska discipliner. Jag har emellertid utifrån min egen förståelse valt ut några olika teman och aspekter som tillsammans utgör de teoretiska utgångspunkter som ligger till grund för undersökningen. Dessa ger bilden av den postmoderna staden som är starkt präglad av globalisering och marknadskrafter och som är en viktig aktör på den nationella och internationella politiska arenan. Denna beskrivning av staden stöds av en stor mängd forskning varav jag i mitt arbete använder mig av bland andra Peter John, Neil Brenner och Susan Clarke. Majoriteten av dessa arbetar utifrån en europeisk kontext men jag har även använt mig av amerikansk litteratur. Min uppfattning är att de källor som behandlar såväl europeiska som amerikanska städernas utveckling ger en bild av vår tids städer. Den postmoderna staden utgör den teoretiska utgångspunkten i denna studie och prövas sedan i en landsspecifik kontext.

I arbetet med att besvara de uppställda frågeställningarna om exempelvis politiskt agerande och orsakerna till detta, är visions- och strategidokument viktiga informationskällor. Dessa ger en bra inblick i de ambitioner och idéer som olika lokala och regionala myndigheter har och har haft för Dublins utveckling. Dokumenten kan emellertid inte antas återge vad som i praktiken har skett eller vad det har fått för konsekvenser. Dessutom är flera av dem skrivna under de senaste åren, vilket också kan vara problematiskt då det tenderar att vara svårare att se trender och strömningar i ens samtid än i historiens backspegel. Det hade varit intressant att ta del av motsvarande visionsdokument från 1990-talets början om sådana fanns att tillgå. Strategidokumentet är också, av uppenbara skäl, skrivna av personer som representerar lokala och regionala myndigheter i Dublin med omnejd. Detta gör att materialet kan betraktas som Dublinbiased då deras syn på utvecklingen har en uttalad Dublincentrering. Då uppsatsens frågeställningar

rör just Dublins roll i utvecklingen betraktar jag emellertid dessa visionsdokument som både relevanta och användbara.

I de avsnitt som behandlar tillväxt- och utvecklingsmönster i Dublin med omnejd har jag bland annat använt mig av en publikation från en internationell konferens om regionstudier vid Aalborgs Universitet. Författarna, Martin Sokol och Chris van Egeraat, som arbetar med regionforskning vid olika institut på Irland, har använt sig av ett omfattande intervjumaterial med företagsledare och experter inom investering. Urvalet av intervjupersoner har i sin tur gjorts utifrån en databas där detaljerad information om 200 företag inom Advanced Producer Service (APS).

Under arbetets gång har jag varit i kontakt med ett par irländska forskare vars arbete är inriktat på urbanforskning. Deras svar på mina frågor om Dublins roll i Irlands utveckling och förhållandet mellan det nationella och lokala styret i Irland ger ett unikt intervjumaterial. Jag betraktar materialet som intressanta källor från experter inom mitt problemområde.

Liksom har framgått i detta avsnitt består mitt material i första hand av andrahandskällor. Detta innebär att det som studeras en gång har tolkats av andra forskare och författare, för att därefter ligga till grund för min analys. Visions- och strategidokumentet kan emellertid betraktas som förstahandskällor då de i sig själva utgör en del av mitt studieobjekt.

3 Lokal dynamik – en interdisciplinär approach

Under de senaste decennierna har staden lyfts fram som en allt viktigare aktör på den politiska och ekonomiska arenan. Städer och urbana regioner utmanar nationalstaternas ställning som dominerande drivkraft för tillväxt och utveckling. Detta sker i samband med att nationsgränser suddas ut när globaliseringen ökar rörligheten av kapital, varor, tjänster och människor (Brenner, 2004; 55). Forskning om städer och urbana regioner som centrum för tillväxt, kunskap och kapital förekommer inom flera olika vetenskapliga discipliner. Inom såväl ekonomisk geografi som nationalekonomi studerar man frågor om lokaliseringsfaktorer, investeringsmönster och tillväxt. Dessa angreppssätt kan tillföra användbara aspekter och därmed berika denna statsvetenskapliga studie av Dublin. I detta kapitel motiverar jag också varför Dublin är ett intressant studieobjekt ur ett statsvetenskapligt perspektiv. Därefter diskuteras uppsatsens teoretiska utgångspunkter med hjälp av några centrala begrepp.

3.1 Staden som statsvetenskapligt studieobjekt

Trots att en studie av en stads roll i ett lands ekonomiska utveckling främjas av, och kanske till och med kräver, ett interdisciplinärt angreppssätt, kommer denna uppsats i första hand att fokusera på aspekter av statsvetenskaplig karaktär.

Politiskt styre och maktfördelning är klassiska ämnen för statsvetenskapliga studier. De eventuella maktförskjutningar som har skett från nationalstaten till staden är därför ett intressant område att studera. Det råder ingen entydig bild av nationalstaternas roll i den nya globala politiken och ekonomin. Vissa forskare menar att städerna behöver nationalstaten för att fungera och att det istället för att vara ett nollsummespel faktiskt finns ett ömsesidigt beroende mellan dessa maktnivåer (Clarke, 2006; 38). Nationalstaterna förhåller sig likväl som städerna till de samhällsliga förändringar som exempelvis globaliseringen medför. Genom att förändra sina styrelseformer och reglera de ekonomiska maktstrukturer som växer fram i exempelvis urbana regioner kan nationalstaten utöva inflytande även på lokal nivå (Kantor & Savitch, 2002; 271). Samtidigt skapar interurbana och interregionala samarbeten samt överstatliga politiska organ möjligheter för städer och regioner att kringgå nationalstaten för att driva sina intressen (Brenner, 2004; 288). I min fortsatta diskussion kommer förhållningssättet till detta vara att städer och regioner har vuxit fram som viktiga aktörer i den globala ekonomin och politiken, vilket har gjort att nationalstaten idag inte ensam dominerar den typen

av funktioner. Detta utesluter inte nationalstaten som en betydelsefull del av ett flernivåstyre (John, 2006; 73). Genom att studera politikens såväl organisatoriska som innehållsmässiga förändring i den urbana kontexten, söker jag svar på frågan om huruvida ovan beskrivna maktförskjutning har ägt rum mellan nationen Irland och staden Dublin.

Förutom den övergripande maktfördelningsaspekten mellan stad och nationalstat finns flera anledningar till varför Dublins roll är ett angeläget ämne för en statsvetenskaplig studie. Jag utgår ifrån att den politik som har bedrivits under de senaste decennierna har haft betydelse för Dublins och Irlands ekonomiska utveckling. Dessutom kan de politiska strategier som man idag arbetar efter betraktas som konsekvenser av denna utveckling. Politikens utformning kan också tolkas som en effekt av vad som identifieras som drivkraft i tillväxten. Om en stark stad är tillväxtens motor kan den förväntas påverka politiska prioriteringar. Denna fallstudie kan därför ses i en större kontext av statsvetenskaplig forskning om maktstrukturer, decentralisering och urban politik.

3.2 Den postmoderna staden - teoretiska utgångspunkter

Begreppet *den postmoderna staden* används i denna uppsats som ett samlande uttryck för en rad olika karaktärsdrag hos vår tids städer. Begreppet är vanligt förekommande i litteratur inom exempelvis urbanforskning och statsvetenskap. Med utgångspunkt i ett flertal olika källor som behandlar städernas utveckling kommer jag här att presentera och definiera några centrala kännetecken på vad jag avser med den postmoderna staden.

Idag präglas samhället av globalisering och ökad rörlighet av varor, kapital och människor. Det kan hävdas att utsuddade nationsgränser och internationell integration leder till en *deterritorialisering* där den rumsliga aspekten på politik och maktstrukturer får minskad betydelse (Brenner, 2004; 54 ff.). Samtidigt menar många forskare att det spatialska och det lokala tvärtom spelar en central roll i vår globaliserade tid. Det argumenteras då exempelvis för att städer och urbana regioner är de noder som kan binda de globala flödena (Clarke, 2006; 56). Detta gör att den rumsliga aspekten på politik och ekonomi snarare fordrar en omtolkning. Då globala flöden av investeringar präglar den nationella ekonomin blir städer, regioner och industrikluster viktiga mål för dessa. Världen präglas alltså av att gränser och avstånd minskar i betydelse, samtidigt som det lokala, inte minst städerna har kommit att spela en central roll i den globala ekonomin (Brenner, 2004; 58). Vår tids städernas roll i den globala kontexten kan ses som ett uttryck för att det sker en *glokalisering*. Begreppet beskriver den starka kopplingen mellan det globala och det lokala där funktioner som förr låg på nationell nivå har förflyttats uppåt till överstatlig nivå eller nedåt till lokal/regional nivå (Hackworth 2007; 41).

Postmoderna städer avser städer som befinner sig i ett skede efter det moderna industrisamhället. Många städer, inte minst i Västeuropa, byggdes upp kring olika industrier som gjorde staden attraktiv och skapade tillväxt (Kantor & Savitch, 2002; 6). Idag flyttas arbetskrävande produktion i stor utsträckning till lågkostnadsländer medan högteknologi och kunskapsintensiv verksamhet har blivit en allt viktigare del av de postmoderna eller postindustriella städerna (Gospodini, 2006; 313) (Sokol & van Egeraat, 2005; 13).

Ett ytterligare kännetecken för vår tids städer som lyfts fram i litteraturen är att dess policy och agerande är entreprenörmässigt. Med det menas att städerna förutom att fungera som centrum för politik, näringsliv och kultur också kan betraktas som drivande i den ekonomiska utvecklingen (Clarke, 2006; 39 ff.). Som en konsekvens av ökad interurban och interregional konkurrens handlar den postmoderna stadens strategier om att förstärka konkurrensfördelarna genom exempelvis platsmarknadsföring, samarbete med näringslivet och kunskapssatsningar. I detta inryms också en förskjutning från välfärds- och omfördelningsfunktioner till en ökad fokusering på ekonomisk tillväxt. Kritiker menar att denna nyorientering får betydande sociala konsekvenser i form av exkludering och ökad ojämlikhet (Brenner, 2004; 268 ff.).

Utöver den allmänna bild av vad som präglar den postmoderna staden som har presenterats, innehåller kommande avsnitt definitioner av några centrala begrepp som kan ligga till grund för förståelsen av vår tids städer.

3.2.1 Politiskt ledarskap och lokala styrelseformer

Inom urbanforskning studeras en rad olika aspekter på hur och varför städer utvecklas i den riktning som de gör. En central sådan är det lokala ledarskapet. Professor Peter John argumenterar i *Local Government in Western Europe* för att de lokala styrelseformerna har förändrats i samband med att städerna och regionerna möter ökad ekonomisk och politisk konkurrens, nya idéer samt institutionella reformer (2006; 61). Förändringen har inneburit att de lokala styrelseformerna inte enbart är en fråga om formella beslutande organ utan även inkluderar en rad olika aktörer och informella institutioner (2006; 9 ff.). De politiska processerna karaktäriseras alltmer av nätverk och samarbete mellan det privata och offentliga vilket inkluderar näringsliv, intressegrupper och sociala aktörer (Clarke, 2006; 45). När en rad olika aktörer deltar i beslutsfattandet kan man tala om *regimer* där processen å ena sidan präglas av kreativitet och mångfald och å andra sidan av risk för minskad demokratisk insyn (John, 2006; 48 ff.).

Det lokala styrets utveckling kan ses som en del av den entreprenörmässighet och tillväxtorientering som präglar dagens städer till följd av globaliseringen (John, 2006; 167 ff.). Detta ställer krav på städerna att finna nya sätt att attrahera investeringar och välutbildade människor (Brenner, 2004; 172 ff.). Genom offentligt-privat samarbete utformas därför politiska strategier för att öka konkurrenskraften. De nya lokala styrelseformerna får också konsekvenser för hur vi kan förstå dagens städer utifrån ett statsvetenskapligt perspektiv. Då nationella och lokala institutioner inte längre ensamt råder över de politiska processerna blir

även lokala kontakter, nätverk och ickestatliga organisationer föremål för studier av politik. Ett tillvägagångssätt för att förstå det lokala styrets förändringsprocess är därför att ompröva institutionsbegreppet. Johns resonemang har nyinstitutionella drag som medför en bredare syn på vad som kännetecknar en institution. De mer traditionella och formella politiska organens avtagande betydelse har inte lett till att institutioner som sådana är ointressanta att studera. Istället fordrar de nya styrelsemönstren en anpassad syn där även nätverk, policybildningar och andra informella företeelser innefattas (Lowndes, 2002; 94 ff.). För att förstå de nya mekanismerna för beslutsfattande krävs att man inte bara analyserar exempelvis valsystem och lagstiftning, utan också interaktionen mellan aktörerna. Denna uppsats präglas därför av en nyinstitutionell hållning i analysen av politikens organisation och innehåll.

3.2.2 Staden som tillväxtmotor

De alltmer tillväxtfokuserade strategierna som präglar dagens städer får konsekvenser för ekonomiska prioriteringar och politisk maktfördelning. Det finns olika förhållningssätt till relationen mellan marknadskrafter och politiska drivkrafter. Ett sådant är att ekonomisk tillväxt och konkurrens betraktas som den huvudsakliga drivkraften i beslutsfattandet. Detta gör att tillväxten i städerna måste främjas då man annars förlorar arbetstillfällena och intäkter till konkurrerande marknader. Andra forskare argumenterar för att de politiska preferenserna spelar en större roll än de ekonomiska påtryckningarna för vilka beslut som fattas (Kantor & Savitch, 2002; 21).

Min teoretiska utgångspunkt är att städerna har blivit alltmer tillväxtorienterade och mindre inriktade på välfärdsfunktioner. Huruvida det är ekonomiska eller politiska drivkrafter bakom denna utveckling kommer vara ett föremål för min analys. De två förhållningssätten behöver heller inte stå i konflikt till varandra. Staden kan ses som en motor i såväl den ekonomiska tillväxten som den sociala utvecklingen (Kantor & Savitch, 2002; 52). Min användning av tillväxtmotorbegreppet syftar på stadens roll som betydande drivkraft i den nationella och globala kontexten.

3.2.3 Den kreativa kunskapsekonomin

En viktig aspekt i förståelsen av vår tids städer är framväxten av kunskapsekonomin. Under de senaste decennierna har kunskapsbaserade tjänster blivit en allt större del av den totala produktionen. Detta har gjort att de klassiska och neoklassiska ekonomiska teorierna om att handel och industri bygger på komparativa fördelar i produktionsfaktorer har kommit att behöva omprövas. Idag betraktas därför kunskap och idéer ofta som lika centrala faktorer som arbetskraft och kapital i tillväxtprocessen. Den nya kunskapsekonomin innebär att kunskap skapas och sprids på ett sätt som ger produktionen av varor och tjänster ett högre värde. Därmed blir också tillgång till utbildad arbetskraft och kommunikations-

möjligheter viktiga faktorer i företags investerings- och lokaliseringsbeslut, vilket i sin tur ställer krav på städer och regioner att tillhandahålla detta (John, 2006; 11)

Richard Florida presenterar en aspekt på urban och regional utveckling som sträcker sig bortom företags lokaliseringsbeslut, kapital och teknologi. I boken *The Rise of the Creative Class* argumenterar han för att humankapital och kreativa människor driver fram innovationer och därmed är avgörande faktorer i urban och nationell tillväxt (2002; 276). Liksom den ökade efterfrågan på utbildad arbetskraft ställer också förståelsen av kreativa människors betydelse för tillväxt krav på städerna. Även andra forskare talar om kluster av kunskap och kreativa människor som ett betydelsefullt inslag i den postmoderna stadskontexten. Dessa kan bestå av såväl gamla industridistrikt som har gentrifierats och blivit en samlingsplats för exempelvis alternativa konstnärliga människor, som affärsdistrikt som samlar unga välutbildade, ofta immigrerade människor (Gospodini, 2006; 317). Den nya ekonomin präglas alltså av kreativa och kunskapsbaserade tjänster. I det som betecknas som Advanced Producer Service (APS) eller Knowledge Intensive Business Services (KIBS) ingår exempelvis branscher inom finans, försäkring, management, bokföring, juridik, marknadsföring och design. Andra sektorer inom den kreativa kunskapsekonomin, som också är en viktig del i den postmoderna stadens utveckling är högteknologi och läkemedelsindustri (Sokol & van Egeraat, 2005; 13).

I detta kapitel har de teoretiska utgångspunkterna för denna studie presenterats. Den postmoderna staden har beskrivits utifrån dess politiska styrelseformer, policyinriktning och dess roll i den (kunskaps-) ekonomiska tillväxten. Denna postmoderna stad kommer nu att jämföras mot fallet Dublin i en Irlandsspecifik kontext.

4 Dublin - om det lokala i det globala

Med utgångspunkt i det teoretiska ramverk som presenterades i föregående kapitel följer här en analys av mina empiriska iakttagelser. Kapitlet består av tre huvuddelar där Dublin beskrivs och analyseras från olika infallsvinklar. Den första delen behandlar hur Dublin bemöter de möjligheter och utmaningar som globaliseringen innebär. Därefter analyseras de förändringar som har skett i fråga om politisk organisation, ledarskap och policy. Den tredje delen ägnas åt samverkan mellan Dublinregionen och övriga Irland samt mellan politiska och ekonomiska drivkrafter. De aspekter på Dublins utveckling som analyseras har jag valt med hänsyn till dels de teoretiska utgångspunkterna, dels vad jag har funnit intressant utifrån den Dublinspecifika kontexten. I analysen kommer de förändringar som har skett i Dublin sedan 1990-talets början att jämföras med de förändringar som i teoriavsnittet tillskrivs den postmoderna staden.

4.1 Anpassning till globalisering och kunskapsekonomi

Tiden från 1990-talets början tills idag har präglats av globaliseringen och en alltmer kunskapsbaserad ekonomi. Under samma tid har den Irland erfarit en dramatisk tillväxt i ekonomin som har kommit att kallas The Celtic Tiger. I samband med det ekonomiska uppsvinget, den växande befolkningen och den ökade internationella konkurrensen ställs Irland och Dublin också inför stora utmaningar. Hur Dublin har förändrats under de nya förutsättningarna kommer här att diskuteras i termer av aktivt politiskt agerande och ekonomiska drivkrafter.

4.1.1 Att tillvarata globaliseringens möjligheter

En central del i förståelsen av den irländska ekonomins snabba tillväxt är att man på ett framgångsrikt sätt lyckades dra nytta av globaliseringens möjligheter. Den ekonomiska framgången kan illustreras av statistiken då landet exempelvis hade en genomsnittlig årlig tillväxt på 7,6 % under åren 1990 till 2001 (World Bank, 2007; 238). Dessutom sjönk arbetslösheten från 15,9 % år 1993 till 4,3 % år 2000 (Kirby, 2004; 207). Genom att attrahera omfattande investeringar från internationella företag och inrikta sig på högteknologisk och kunskapsbaserad verksamhet har Irland och inte minst Dublin kommit att bli en förebild för andra regioner runtom i världen (Kirby, 2004; 205 ff.). Tidigare i år gjorde exempelvis det svenska Mälardalsrådet en studieresa till Dublin med syfte att lära sig hur man

på bästa sätt utnyttjar globaliseringens möjligheter. Från Mälardalsrådets sida lyfte man fram Dublins internationella marknadsföring och företagsvänliga klimat som föredömligt (www.benchmarkingregions.se). Mot bakgrund av att Irland under den största delen av 1900-talet var ett land med stora ekonomiska och sociala problem, är denna utveckling anmärkningsvärd. När Irland gick med i EU år 1973 var landet ett av unionens allra fattigaste medlemsländer. I syfte att utjämna skillnaderna inom EU tilldelades Irland genom strukturfonderna stora summor i bidrag för att få ekonomin på fötter och öka levnadsstandarden i landet. Enligt Peadar Kirby vid Dublin City University råder en bred konsensus i litteraturen om att EU-bidragen har varit en viktig faktor i Irlands ekonomiska utveckling (2004; 208 f.).

Frågan är då vad som låg bakom Irlands framgångsrika sätt att tillvarata globaliseringens och europeiseringens möjligheter för att skapa tillväxt i det egna landet. Vad gäller EU-bidragen har det exempelvis av allt att döma funnits viss kapacitet i landet för att ta emot stödet och att omsätta detta till en alltmer självgående ekonomisk tillväxt (Battel, 2003; 100). Med den teoretiska utgångspunkten att det lokala perspektivet med aktivt agerande städer har stor betydelse för den nationella ekonomiska utvecklingen, kommer analysen fokusera på Dublin. Jag söker här svar på de inledande frågorna om hur och i vilket skede som Dublin har agerat samt huruvida Dublin har anpassats till globaliseringens och kunskapsekonomins nya förutsättningar. Internationell interaktion, utländska direktinvesteringar samt migration är alla delar i globaliseringen. De är också viktiga aspekter på Dublins förändringsprocess och kommer därför behandlas i varsitt avsnitt.

4.1.2 Interregionalt samarbete och konkurrens

I samband med globaliseringen och den ekonomiska integrationen inom EU har konkurrensen hårdnat på nationell och lokal nivå. Tillväxt och konkurrenskraft har därför blivit allt viktigare mål för dagens städer, kanske på bekostnad av en tidigare mer välfärdsorienterad policy. Att detta även gäller Dublin framgår bland annat av olika strategi- och visionsdokument. I *Regional Planning Guidelines for the GDA* från 2004 framhålls exempelvis att Dublin ska vara såväl Irlands huvudstad som ett betydelsefullt Europeiskt centrum och konkurrera med andra europeiska städer (RPG, 2004; 124). Den europeiska integrationen och EU-anpassningen har därmed inneburit nya förutsättningar och möjligheter för Dublin. Idag samarbetar städer med varandra genom nätverk på nationell, europeisk och global nivå. Städer och regioner kan genom interurbana nätverk utnyttja EU-plattformen för att främja sina egna syften utan att behöva gå via den nationella nivån (Brenner, 2004; 288). Av EU:s Regionkommittés 344 medlemmar representerar nio personer irländska regioner. DRA och Mid-East har en representant var, vilket således ger GDA två sammanlagt (www.iro.ie) Det forum som regionkommittén utgör är av särskilt stor betydelse för de irländska städerna och counties som har förhållandevis begränsat handlingsutrymme gentemot staten (Collins, 2004; 610). Ett annat uttryck för regionalt samarbete är den ekonomiska

korridor som har utvecklats mellan Dublin och Belfast. Detta är i linje med såväl Dublins strategi för att utveckla landsbygden som för ökad konkurrenskraft genom interurbant samarbete (RPG, 2003; 16). Det är intressant att relationen mellan Nordirland och republiken Irland har präglats av konflikter men att det på en marknadsmässigt och ekonomiskt plan uppstår samarbete.

Internationell konkurrens och internationellt samarbete är viktiga delar i Dublins anpassning till globaliseringen. De riktlinjer och strategidokument som jag har tagit del av visar att det idag finns en stor medvetenhet om behovet av att göra staden och regionen internationellt konkurrenskraftig. En del i detta är ambitionen att skapa ett polycentriskt utvecklingsmönster. Genom att sprida tillväxten och expansionen av staden till flera olika orter förväntar man sig en ekologiskt mer hållbar utveckling kombinerad med ekonomisk konkurrenskraft (RPG, 2004; 40 ff.). Det är viktigt att poängtera att strategidokumentet inte är av tvingande karaktär gentemot beslutsfattarna. Däremot visar de på att det finns en medvetenhet om dessa frågor och en vision av hur regionen ska utvecklas.

Ett viktigt led i att göra en region konkurrenskraftig är marknadsföring. Genom att i Dublin skapa en image av hög livskvalitet, goda utbildnings- och karriärmöjligheter samt stor miljömedvetenhet, kan staden bli mer attraktiv för människor och företag. I riktlinjerna för GDA betonas stadens och regionens hållbara utveckling som en viktig fråga. Man planerar för ett grönt bälte runt staden, minskad biltrafik genom utbyggnad av kollektivtrafiken samt fler bostäder och förtätning. Man vill också, som ett led marknadsföringen skapa rekreationsanläggningar och att göra kustlinjen mer lättillgänglig för Dublins invånare (RPG, 2003; 9 ff.). Förnyelse och restaurering av gamla industriområden är också en vanlig företeelse i västeuropeiska städer som vill förnya sin image. I Dublin har det gamla hamnområdet gjorts om till en modern, eller snarare postmodern, stadsdel med nybyggda bostäder, kontorslokaler och kommersiell verksamhet (www.dda.ie) (Gospodini; 2006: 326). I Dublin Docklands har många företag samlats och man har satsat mycket på utbildning, vilket gör att området kan ses som en typ av kunskapskluster. Även detta kan alltså vara ett uttryck för att man byter ut det gamla och anpassar sig till den nya kunskapsekonomin.

I Dublin återfinns en rad av den postmoderna stadens kännetecken; konkurrenstance, platsmarknadsföring, kreativa kunskapskluster och förnyelse av industriområden. Detta visar att det åtminstone i den ekonomiska utvecklingens *senare skeden* finns en medveten strategi i Dublin att göra staden och regionen internationellt konkurrenskraftig för att fortsätta attrahera företagsinvesteringar och kompetens. Det är därmed inte sagt huruvida Dublin har agerat i den ekonomiska utvecklingens första skede och eller huruvida agerandet har varit lokalt eller nationellt styrt. Dessa frågor kommer att behandlas mer i kommande avsnitt.

4.1.3 Utländska direktinvesteringar

Under de senaste decennierna har det gjorts en stor mängd studier om den irländska ekonomiska boomen, fenomenet The Celtic Tiger. Vad som är återkommande i dessa är att utländska direktinvesteringar tas upp som en betydande faktor i

utvecklingen. I exempelvis OECD:s rapport *Reviews of Foreign Direct Investments, Ireland* hävdade man redan 1994 att de utländska direktinvesteringarna har haft unikt stor betydelse för just Irland (OECD; 1994; 53 ff.). I FN:s *World Investment Report* från 2003 rankas Irland som fjärde land vad gäller att ta emot direktinvesteringar under perioden 1999-2001 (FN, 2003; 10). Bakom denna framgång och inkommande flöde av utländska investeringar ligger en rad faktorer. Det som ofta nämns är den irländska ekonomiska policyn som genom låg bolagsbeskattning och förmånliga regelverk särskilt har gynnat utländska företag att investera. Dessutom var Irland, åtminstone under den tidigare delen av den ekonomiska expansionen, ett land med förhållandevis låga kostnader för lokaler och arbetskraft, vilket också gjorde det lönsamt att förlägga företagsverksamhet där. (Buckley & Ruane, 2006; 1614) Genom att etablera sig i Irland kunde också exempelvis amerikanska företag skapa sig en strategisk inkörsport till den stora europeiska marknaden. Kombination av gynnsamma regelverk för företag, relativt låga kostnader och god tillgång på välutbildad arbetskraft har gjort Irland till ett attraktivt mål för utländska direktinvesteringar (2006; 1612). När frågan om vad som låg bakom det omfattande inflödet av investeringar och den ekonomiska framgången under 1990-talet ställs till Deiric Ó Broin¹, framhåller han Industrial Development Authority (IDA) som en nyckelaktör. IDA är en nationell myndighet som har till uppgift att marknadsföra Irland som ett mål för lönsamma investeringar (2007). Framgången har inte enbart haft betydelse för Irland som helhet utan även specifikt för Dublin. Stadens ställning som centralort och centrum för ekonomisk, politisk och administrativ verksamhet har gjort att en stor del av investeringarna riktades mot Dublinregionen. Tillgång till internationell flygplats, hamn och utbildad arbetskraft samt närhet till den lokala/regionala marknaden är alla betydelsefulla lokaliseringsfördelar (Sokol & van Egeraat; 2005; 7 ff). Ytterligare en faktor som ligger till grund för att företag väljer Dublin är agglomerationseffekten. Med det menas att det finns vinster för enskilda företag av att lokalisera sig i närhet av andra företag då man därmed också får tillgång till annan kompetens, kunskap och kreativitet (IAURIF, 2002; 11).

De bakomliggande orsakerna till direktinvesteringarna är till stor del nationella politiska strategier såsom skatte- och regelsystem och utbildnings-satsningar. I det första skedet av den irländska ekonomiska boomen tycks de nationella åtgärderna ha varit avgörande för att kickstarta utvecklingen och attrahera företag, medan Dublin har varit mer frånvarande. Däremot finns goda argument för att Dublin har och har haft en stor betydelse för den fortsatta utvecklingen. Dels erbjuder Dublin en attraktiv miljö för företag att bedriva verksamhet genom kunskapskluster, dels arbetar man aktivt i Dublin med att anpassa sig i enlighet med ambitionen om att bli en ledande stad i Europa.

¹ **Deiric Ó Broin.** Chef för tankesmedjan *North Dublin Coalition* och har tidigare arbetat på det irländska näringslivsdepartementet och med ekonomisk policyanalys i den privata sektorn. Ó Broin har examen från *Dublin Institute of Technology*, *National College of Industrial Relations* samt i *Economics and Politics* från *University College Dublin*.

4.1.4 Migration och arbetskraft

I föregående stycke beskrevs hur utländska direktinvesteringar och kapitalflöden påverkar de nationella och lokala förutsättningarna på Irland. Även människors ökade rörlighet över nationsgränser är en del av globaliseringens effekter. Sedan början av 1990-talet har den irländska befolkningen vuxit stadigt. Detta beror främst på att fler människor immigrerar till Irland samtidigt som färre irländare emigrerar, vilket ger en ökad nettomigration. Enligt befolkningsprognoser från Central Statistics Office (CSO) förväntas nettomigrationen fortsatt vara positiv men på sikt avta något (CSO, 2004; 18 ff.) (Hollywood & Maguire, 2002; 170).

För Dublins del är befolkningsutvecklingen en central fråga för hur staden som helhet utvecklas. Liksom i övriga Irland har DRA:s befolkning vuxit stadigt och förväntas fortsätta göra det framöver. Befolkningsökningen är i första hand en följd av utländsk migration då den inhemska befolkningen tenderar att flytta ut från Dublin till de kringliggande mindre orterna, vilket kommer att diskuteras i nästa avsnitt (CSO, 2005; 2 ff.). Enligt riktlinjerna för regional planering är GDA beroende av immigration av arbetskraft. Detta trots att arbetskraften har ökat kraftigt, från 572 000 år 1994 till 706 000 år 1999 (RPG, 2003; 15). Behovet av arbetskraftsimmigration kan ses mot bakgrund av den växande efterfrågan från företag som etablerar sig i Dublinområdet. Då tillgång på utbildad arbetskraft är en lokaliseringsfaktor för investeringar, förväntas Dublin tillhandahålla detta för att upprätthålla utvecklingen i regionen samt den nationella tillväxten. I de intervjuer med företagsledare och investerare framkom att Dublin uppfattas som den del av Irland som har den i särklass största tillgången vad gäller utbildad arbetskraft, vilket värderas högt vid investeringsbeslut (Sokol et.al., 2006; 298). Detta kan betraktas som ännu ett argument för att det åtminstone i ett andra skede av utvecklingen, när företagens efterfråga växer, behövs en aktivt agerande stad som är attraktiv för välutbildade människor.

Befolkning är viktig för Dublins utveckling inte enbart för att företagen ska fortsätta lockas att investera. I en artikel av Mark Boyle (2006) analyseras kreativa människors betydelse för tillväxten i så kallade tigerekonomier, med Dublin som analysobjekt. Med utgångspunkt i Floridas teori om den kreativa klassen argumenterar han för att dessa människor, vid sidan av exempelvis teknologi och kapital har stor betydelse för ekonomisk utveckling. Den kreativa klassen i Dublin utgörs av såväl initiativrika unga irländska personer som välutbildade immigranter och genom att samlas i dynamiska kunskaps- och innovationskluster bidrar de också till den ekonomiska tillväxten (2006; 404). Immigrationen till Irland har ökat kraftigt sedan tillväxten i landet tog fart. Detta har skett trots att immigrationspolitiken i stort sett är densamma som tidigare. Frånvaron av aktivt agerande på detta område indikerar att det är andra krafter än de nationellpolitiska som ligger bakom den ökade immigrationen. Kanske är det även i detta avseende så att tillväxten behöver en stad och marknadsmässiga konkurrensfördelar i utvecklingens senare skeden (Boyle, 2006; 407). Deiric Ó Broin (se fotnot ¹) framhåller exempelvis att en nyckelaspekt på Dublins framgång är dess anseende som en ung och dynamisk stad att leva, roa sig och bedriva affärsverksamhet i.

4.1.5 Lider Dublin av växtvärk?

I termer av såväl företags lokalisering som människors bosättningsmönster tycks de centrala delarna av Dublin vara de mest eftertraktade. Dessa mönster kan till viss del förklaras av lokaliseringsfördelar som närhet till arbetsmarknad och kommunikationer. Att människor och företagsverksamhet koncentreras får effekter på staden i termer av bostadsbrist, otillräcklig infrastruktur och höga kostnader.

Befolkningsprognoser för Dublin och GDA pekar på att invånarantalet kommer att fortsätta att stiga i snabb takt. Man förutspår att Greater Dublin Area kommer att ha en befolkning på 2 miljoner vid år 2020 (CSO, 2005; 2). Detta ställer höga krav på bostadsbyggande och infrastruktur. Ökningstakten idag är snabbare på landsbygden runt Dublin än inne i staden, vilket kan vara en effekt av de höga levnadskostnaderna. I riktlinjerna utpekas också byggandet av billiga bostäder i både de centrala delarna av Dublin och i utvecklingsorterna som en nyckelfråga för GDA idag (RPG, 2004; 101). Ett illustrativt exempel på att levnadskostnaderna i Dublinregionen ökar dramatiskt är att bostadspriserna i Dublin county steg med 30 % mellan 2001 och 2002 och i hela GDA steg priserna med 25 % (www.dublincity.ie).

Förutom bristen på bostäder finns andra områden som inte har anpassats till den växande befolkningen och det ökade antalet företag i Dublinregionen. Ett sådant är infrastrukturen som är underdimensionerad i förhållande till de stora behov som finns. I riktlinjerna för GDA beskrivs satsningar på transport och infrastruktur som avgörande för en framgångsrik utveckling av regionen (RPG, 2003; 10) (Sokol & van Egeraat, 2005; 2). Ytterligare ett uttryck för den snabba tillväxttakten i Dublin är den överhettade arbetsmarknaden. Företagens lönekostnader ökar och behovet av tillströmning av arbetskraft är stor (Sokol & van Egeraat, 2005; 15)

Löne- och hyreskostnader och infrastrukturens standard är alla faktorer som är av betydelse för att göra Dublin till en stark och attraktiv miljö för investeringar (IAURIF, 2002; 12 ff.). Den ”växtvärk” som Dublin lider av beror på att staden inte i tillräckligt snabb takt eller i tillräcklig utsträckning har lyckats anpassa sig till den växande befolkningen och expansionen av företagsverksamhet. Bostadspolitik är en av de offentliga tjänster som hanteras på countynivå i Irland, vilket gör frågorna till lokala angelägenheter. De nationella strategierna som fick igång tillväxten genom att exempelvis attrahera företag driver därför i ett senare skede fram agerande från Dublins sida för att möjliggöra en fortsatt expansion av företagsverksamhet och befolkning i staden.

I analysens första del har jag diskuterat Dublins anpassning till globaliseringen. Detta har också aktualiserat frågan om det lokals betydelse i den globala kontexten och om stadens roll i ekonomisk utveckling. Jag menar att det finns starka argument för att Dublin har haft stor betydelse för Irlands utveckling ifråga om att underhålla tillväxten. Jag har visat på flera områden där Dublin aktivt och målmedvetet har agerat och agerar för att upprätthålla den ekonomiska utvecklingen och bli alltmer konkurrenskraftig för investeringar. Det handlar om långsiktiga visioner för att bli en europeisk stad samt satsningar på utbildning, infrastruktur och bostadsbyggande vilka är områden som inte har hållit jämna steg

med det växande behovet. Samtidigt var det i huvudsak de nationella politiska och ekonomiska strategierna, skattesubventioner, gynnsamma regelverk för företag samt EU-stöd som var avgörande i den starka tillväxtens första skede. I sitt svar på frågan om Dublins roll i den ekonomiska boomen under 1990-talet ger Chris van Egeraat² stöd för denna uppfattning. Han skriver att Dublin till en början gynnades av de investeringar som den nationella policyn åstadkom, men att det var först från mitten av 1990-talet som Dublin på egen hand började attrahera företag och människor (2007).

Min analys resulterar i någon form av metaperspektiv till exempelvis Brenners och Johns resonemang om det lokals betydelse i det globala och stadens roll i den nationella tillväxten. Idén om aktivt agerande städer som motorer i tillväxten har till viss del bäring på fallet Dublin vad gäller det senare skedet av utvecklingen. I den meningen kan Dublin betraktas som en upprätthållande och drivande aktör. Däremot har staden haft en mer passiv roll i tillväxtens första skede och fungerat snarare som en arena än en aktör i utvecklingen.

4.2 Förändring av den politiska organisationen

Globaliseringen och den snabba ekonomiska förändring som har ägt rum på Irland under de senaste decennierna ställer krav på anpassning av hela samhällssystemet. Infrastruktur, bostadsbyggande och näringsliv är alla områden som berörs av förändringen. Marknadskrafterna är således betydelsefulla för utvecklingsmönstren samt för tillväxttakten. Parallellt med dessa drivkrafter verkar också politiken. Även den politiska organisationen kan därför komma att påverkas och förändras under de nya förutsättningarna. Då denna uppsats fokuserar på Dublins roll i den ekonomiska utvecklingen är stadens handlingsutrymme och handlingsförmåga gentemot staten en central fråga. Sedan början av 1990-talet har den irländska politiska organisationen genomgått en rad förändringar som har haft betydelse för det lokala självbestämmandet. Jag kommer här att lyfta fram olika indikatorer på att den ökade politiska och ekonomiska integrationen har drivit fram omställningar av såväl formerna för politiken som av dess innehåll.

² **Chris van Egeraat.** Forskare verksam vid IRCHSS (*Irish Research Council for the Humanities and Social Sciences*), NIRSA (*National Institute for Regional and Spatial Analysis*) och vid geografiska institutionen vid *National University of Ireland*. Van Egeraats forskning är bland annat inriktad på "Spatial configuration of manufacturing and services networks; Multinational enterprises; Clusters; Regional industrial development; Regional and national spatial planning" (<http://www.nuim.ie/nirsa/people/postdocs/egeraat.shtml>)

4.2.1 Det Irländska kommunsystemet - struktur och funktioner

Irland anses vara en av de mest centraliserade staterna i Västeuropa. Utöver de generella frågorna om skattesystem och policyinriktning handhas även välfärdsfunktioner såsom skolväsende, hälso- och sjukvård, och socialtjänst av statliga organ. Ansvarsområdena på lokal och regional nivå är betydligt mindre och handlar om andra reglerande och planerande uppgifter såsom bostadspolitik, vägförvaltning, trafiksäkerhet och vatten- och avloppssystem. Under den senare delen av 1990-talet har regleringen av det irländska politiska organisationen dock utvecklats mot ett alltmer decentraliserat system. År 2000 kom en ny och moderniserad kommunallag som reglerar den lokala offentliga verksamheten. Reformen innebar att kommunerna fick en konstitutionell garanti och rätt att ta egna initiativ för att exempelvis främja de egna borgarnas intressen (Lidström, 2003; 58 f.).

Det irländska kommunsystemet består av en nivå på landsbygden och två i städerna. Tidigare fanns 34 så kallade counties i Irland. De fem största städerna med omnejd betecknades som *county borough council* medan *county council* täckte återstoden av Irland. I städernas fanns dessutom en andra nivå som bestod av *borough corporations*, *urban district councils* eller *town commissions* men de viktigaste lokala offentliga funktionerna handhades på countynivå. Numera består kommunstrukturen av *counties* och *cities*, där *City councils* avser de fem största städerna medan *county councils*, liksom före reformerna, täcker övriga Irland (Lidström, 2003; 58, 1996; 50). I termer av ansvar och funktioner har dessa reformer inte gjort några större förändringar. Att man väljer att betona de fem största städerna som "cities" skulle dock kunna ses som en indikator på att staden som sådan har blivit viktigare i Irland i linje med den postmoderna staden.

I irländska kommuner har de ledande tjänstemännen stark ställning. Den lokala cheftjänstemannen, *city/county/town manager*, har en verkställande funktion, vilket i praktiken även innebär en central position vid utformandet av policy. Sedan år 2000 utses dessutom en borgmästare, *cathaoirleach*, av fullmäktige och som från och med 2004 direktväljs av kommunmedborgarna. Denna reform kan illustrera en trend som finns även i andra västeuropeiska länder. John argumenterar exempelvis för att direktvalda borgmästare är en del av den nya typen av styrelseformer där besluten fattas i alltmer nätverks- och företagslika former. I en tid då den interurbana konkurrensen blir allt hårdare kan behovet av ett tydligt direktvalt ledarskap fylla en sammanlänkande funktion mellan politik, näringsliv och medborgare (John, 2006; 135 ff., 168).

Sedan 1990-talet har flera reformer genomförts som har stärkt kommunernas ställning. Exempelvis undertecknade Irland, om än motvilligt, Europarådets konvention om lokalt självstyre (Lidström, 2003; 61). Denna förändring sker också i samband med att de irländska städerna och kommunerna kan agera på EU-nivån utan att behöva gå via staten. Detta kan ha varit en drivkraft i reformeringen av det irländska systemet för lokalstyrelse och visar i så fall att även den politiska organisationen anpassas till vår tids nya förutsättningar. Ytterligare ett steg mot ett mer självständigt Dublin är att parlamentsledamöter från och med 2004 inte längre är valbara till fullmäktige- eller borgmästaruppdrag, vilket kan betraktas som ett uttryck för en separation av lokal och nationell politik.

De förändringar av den politiska organisationen som har skett i Irland under de senaste decennierna känns igen från andra länder i Västeuropa. Behovet av tydligt lokalt ledarskap ses som allt viktigare i en tid där den lokala politiken utformas i nätverk och samspel mellan lokala, internationella, formella och informella aktörer. Trots reformeringen av det irländska lokala styret är dock Dublins möjligheter att agera självständigt begränsade. Exempelvis kan lokala myndigheter inte på egen hand besluta om investeringar utan medgivande från staten. Den starka centrala styrningen får betydande konsekvenser för Dublin. Genom att de lokala och regionala myndigheternas handlingsförmåga är så begränsad på Irland, är också Dublins möjligheter att vara en autonom aktör i ekonomin mindre än andra storstäders. Detta är intressant med utgångspunkt i mitt tidigare resonemang om att Dublin spelar en viktig roll för att upprätthålla den ekonomiska utvecklingen i landet. Det ställs stora krav på att staden ska tillhandahålla offentliga tjänster och vara kommersiellt attraktiv, samtidigt som man inte på egen hand kan besluta om investeringar. Medan andra västeuropeiska städer har kommit att handha allt fler och allt viktigare funktioner, i enlighet med postmoderna självständigt agerande staden, hämmas alltså Dublin från att gå i samma riktning. Det framhålls även skeptiska synpunkter där man ifrågasätter huruvida det alls skett någon decentralisering. Neil Collins menar exempelvis att reformerna inte medför någon egentlig förskjutning av makten. Istället för att ge lokala myndigheter större befogenheter sker en utlokalisering av statliga funktioner till mer perifera delar av landet (Collins, 2004; 610 f.). På min fråga till Chris van Egeraat (se fotnot²) om vem som har den egentliga politiska makten i Dublin fick jag följande svar:

"The Dublin local authority governs to an extent, but it is the policies of the national government that have by far the greatest impact. There is no regional body with power." (E-mail, van Egeraat, 2007)

4.2.2 Förändring av den lokala politiska processen

Efter att ha diskuterat den politiska organisationens förändring följer här en belysning av den politiska processen och dess aktörer. Då analysen präglas av en nyinstitutionell hållning betraktar jag exempelvis policyprocesser, nätverk och interaktionen mellan olika aktörer som lika centrala som den formella organisationen för förståelsen av den politiska makten.

Peter Johns argumenterar för att regimer, där en rad olika offentliga och privata aktörer deltar i beslutsfattandet, har blivit en allt vanligare form för att bedriva politik i Västeuropa (2006; 45). I Irlands fall bedömer han emellertid förekomsten av sådana regimer som låg. Jag menar att det finns tecken på att John har gjort en underskattning av betydelsen av offentligt-privat samarbete i Irland. I de riktlinjerna för planering av GDA framhålls exempel på sådan samverkan som nyckelfrågor för regionen. Ett sådant exempel är att man ska göra en tydligare koppling mellan utbildningsväsende och näringsliv. Utbildningen ska utformas mer på ett sätt som svarar upp mot företagets behov och efterfråga på human-kapital (RPG; 2003; 18). På *Dublin Regional Authority's* websida beskrivs

myndighetens viktigaste uppgifter som att främja samarbete och mellan olika offentliga myndigheter men också mellan de offentliga och andra typer av organ (www.dra.ie). År 2003 bildades *Dublin Convention Bureau* (DCB) som har i uppgift att marknadsföra Dublin som en av de världsledande städerna för konferenser och konvent. DCB är ett samarbete mellan offentliga institutioner såsom Dublin City Council och privata aktörer såsom Irish Hotels Federation (www.dublinconventionbureau.com). Byggande av konferensanläggningar lyfts också fram som en viktig fråga för Dublin i de regionala riktlinjerna (*RPG*; 2003; 18). I de lokala politiska processerna samverkar alltså en rad olika aktörer. De utländska direktinvesteringarnas stora betydelse för stadens tillväxt kan också tänkas stärka samarbetet mellan det privata och det offentliga, då de politiska besluten i hög grad påverkar företagens investeringsbenägenhet.

Det finns flera exempel på att det i Dublin under de senaste åren har funnits en strategi om att genom flaggskeppsprojekt sätta staden på den internationella kartan. Exempelvis finns det planerna på att uppföra en ny nationell sportarena i Dublin, vilket kan ses som ett led i en entreprenörmässig marknadsföringsstrategi (*RPG*; 2003; 18). I januari år 2003 slutfördes också arbetet med den 120 meter höga stålkonstruktionen, *The Spire*, i centrala Dublin. Monumentet kan ses över hela staden och ska fungera som ett landmärke som symboliserar det framgångsrika och internationella Dublin (www.spireofdublin.com).

Med hjälp av några konkreta och relativt aktuella sakfrågeexempel har jag argumenterat för att den politiska processen i Dublin i likhet med andra post-moderna städer har viss regimkaraktär. Den lokala policyn utformas inte enbart i hierarkiskt organiserade byråkratier, utan i nätverk och samverkan mellan olika aktörer. De politiska beslutsfattarna inkluderar privata aktörer, näringsliv och intressegrupper arbetet.

4.3 Politiska och marknadsmässiga drivkrafter

Syftet med denna uppsats är att undersöka vilken roll Dublin har haft i Irlands ekonomiska tillväxt, alltså hur stadens tillväxt förhåller sig till nationens. Den tredje delen av analysen handlar därför om tillväxtmönster i Dublin och Irland, samt en diskussion omkring drivkrafterna bakom mönstren.

4.3.1 Dublin och övriga Irland - idén om polycentrisk utveckling

En central fråga inom EU-samarbetet har varit hur man kan utjämna skillnaderna mellan olika delar av unionen i fråga om ekonomisk tillväxt, arbetstillfällen och levnadsnivå. De EU-bidrag som Irland har fått genom strukturfonden är en del i detta arbete. Idén om att skapa en jämn utveckling i unionen gäller olika nivåer i det politiskgeografiska systemet. På unionsnivå framhåller man vikten av att skapa zoner med global ekonomisk integration utanför de tätbefolkade och

ekonomiskt starka storstäderna. På urban/regional nivå handlar det om att skapa ett polycentriskt utvecklingsmönster där tillväxten sprids i nätverksliknande mönster bestående av ett flertal städer och orter (*ESDP*, 1999; 20 ff.). Enligt *the National Spatial Strategy for Ireland* finns en strävan efter att skapa möjligheter för framsteg, tillväxt och utveckling på ett mer balanserat sett över hela Irland (*NSS*, 2002; 43). *RPG* handlar i sin tur om hur den nationella spatiala strategin ska implementeras och tillämpas i Dublinregionen. Polycentrismen har alltså en intraeuropeisk, intraregional och en intraurban dimension (*RPG*, 2003; 6) (Sokol & van Egeraat, 2005; 2 ff.).

I Dublin handlar den polycentriska utvecklingen om att sprida utvecklingen från de centrala delarna av staden till utvalda så kallade *Development Centres*. Vad man syftar på är orter som ligger utanför stadsområdet men i anslutning till befintliga eller planerade transportkorridorer. Dessa centra ska på sikt bli samhällen eller städer som blir självförsörjande i förhållande till Dublin vad gäller arbetstillfällen, bostäder och offentlig service. På så sätt försöker man vända den fortsatta överkoncentrationen av ekonomiska aktiviteter i Dublin och skapa nya förutsättningar i kringliggande orter (*NSS*, 2002; 43). Utifrån min tidigare argumentation om att exempelvis infrastruktur och bostadsbyggande inte har hunnit anpassas till expansionen av Dublin kan en mer spridd utveckling i regionen vara ett sätt att lösa problemen. Genom att satsa på Dublins flygplats och hamn vill man också främja dess nationella funktioner (*RPG*, 2003; 11).

Trots strategier för att skapa en polycentrisk utveckling i Irland och i GDA, är Dublin, och i synnerhet dess centrala delar, fortfarande fokus för landets ekonomiska tillväxt. Exempelvis hade mer än 70 % av Irlands företag sina huvudkontor lokaliserade i GDA år 2000 och antalet kontor i Dublins stadsområde mer än fördubblades under 1990-talet (Sokol & van Egeraat, 2005; 8 f.). I kommande avsnitt diskuteras de politiska och marknadsmässiga drivkrafter som ligger bakom koncentration respektive spridning av tillväxt och företagande.

4.3.2 Politiska interventioner och ekonomiska drivkrafter

Företagens val av lokalisering bygger på olika lokaliseringsfördelar där kostnader vägs mot intäkter. De ekonomiska incitamenten och investeringsmönstren styrs också i viss utsträckning av politik och offentlig policy. Idén om en polycentrisk utveckling där tillväxten sprids till olika delar av Dublinregionen och i förlängningen hela Irland, finns med i olika visions- och strategidokument för Dublin. Det finns emellertid ingen nödvändig koppling till vad som i praktiken sker eller vilka politiska beslut som fattas. De lokala myndigheterna ska ta hänsyn till riktlinjerna för regional planering i sitt utvecklingsarbete men riktlinjernas lagstadgade makt är mycket begränsad. Denna frivillighet i implementeringen av riktlinjerna försvagar därmed dess reella betydelse för den politik som bedrivs (Sokol & van Egeraat, 2005; 16). Dessutom finns ett glapp mellan nationell och lokal nivå i fråga om riktlinjer och beslutsfattande. De lokala och regionala myndigheternas begränsade makt försvårar ytterligare förverkligandet av de politiska strategierna (Sokol et.al., 2006; 304)

De ekonomiska marknadskrafterna är starka i sin påverkan på utvecklingen. Företags investeringsmönster har en stark koppling till konkurrensfördelar som är förknippade med en viss lokalisering. Liksom har påvisats i uppsatsen resulterar detta i att Dublin och i synnerhet dess centrala delar dominerar vad gäller investeringar och företagande. För att åstadkomma en mer balanserad utveckling över regionen och landet, som det stipuleras i strategidokumentet, krävs därför medvetna politiska interventioner. Det finns emellertid indikationer på att det inte finns några starka motsättningar på Irland mellan de politiska och de marknadsmässiga krafterna. Tvärtom samverkar dessa vilket ytterligare förstärker den centraliserade utvecklingen i Irland. De intervjuer som Sokol och van Egeraat (2005) har gjort med företagsledare och investeringsexperter bekräftar bilden av att det från politiskt håll inte utövas några starkare påtryckningar för att motverka Dublincentreringen. Den marknadsdrivna utvecklingen av företags lokalisering och arbetsfördelningen i regionen stöds istället från politiskt håll. Exempelvis uppmuntras internationella investerare i finanssektorn att etablera sina huvudkontor och huvudfunktioner i de centrala delarna av Dublin, medan andra, mindre kunskapsintensiva funktioner hänvisas till övriga Irland (2005; 16). Att man från politiskt håll också vidtar aktiva åtgärder som motverkar ett polycentriskt utvecklingsmönster inom staden kan exemplifieras av the International Financial Service Center (IFSC) som etablerades 1987 av den irländska regeringen med stöd av EU (www.ifsconline.ie). Sedan 1980-talet har investerare uppmuntrats att etablera verksamhet i detta centralt belägna affärsdistrikt i det gamla hamnområdet (van Egeraat, se fotnot ²).

Låg bolagsbeskattning, närhet till kompetens från närliggande företag och gynnsamma regelverk är alla faktorer som har gjort Dublinområdet attraktivt och som till stor del är effekter av politiska interventioner. De initiala åtgärderna har emellertid fått minskad verkningskraft då de gynnsamma skatteförhållandena har kompensats av stigande kostnader för lokalhyra och löner. Trots detta och trots trafikproblem, kostsamma och ibland olämpliga kontorslokaler, brist på parkeringsutrymme för anställda och kunder, fortsätter de centrala affärsdistrikten att vara de mest attraktiva för företag, vilket är anmärkningsvärt (Sokol & van Egeraat, 2005; 11). Detta ger ytterligare en dimension till min analys av vilka drivkrafter som har präglat Dublins utveckling. De nationella politiska initiativen lade grunden för en stark ekonomisk utveckling och man skapade förutsättningar för omfattande investeringar. Med tiden har Dublin blivit en region som av andra anledningar än de ursprungliga och mer på egen hand attraherar företag och människor. Enligt Sokol och van Egeraats intervjuresultat anges ett flertal fördelar med att bedriva verksamhet i de centrala affärsdistrikten, trots höga kostnader. Exempel på sådana är som tidigare har nämnts närhet till kompetens från andra företag, tillgång till välutbildad arbetskraft och inte minst betydelsen av att värna om en god image (2005; 13). Politiken spelade en viktig roll i utgångsläget men med tiden har marknadsmässiga lokaliseringfördelar kommit att styra alltmer.

Trots att det enligt riktlinjer och strategidokument finns politiska ambitioner att uppnå en polycentrisk och mer balanserad utveckling i Irland och inom GDA, har tillväxten en monocentrisk struktur. Infrastruktursatsningar och bostadsbyggande i orterna runtomkring Dublin kan å ena sidan ses som politiska inter-

ventioner för att sprida utvecklingen, medan en rad andra satsningar å andra sidan verkar i motsatt riktning. Vad de aktuella investeringarna i Dublins flygplats, vägnät och dylikt på sikt kommer att få för effekter för de perifera delarna av GDA och Irland återstår att se. Något som ligger utanför denna studie men som hade tillfört en vidare aspekt i analysen är de eventuella politiska interventioner som riktas till andra irländska städer samt deras lokala strategier.

Ett uttryck för att marknadsmässiga drivkrafter har stor betydelse för Dublins och Irlands utveckling är att den ökade globala rörligheten av kapital, människor och investeringar får konsekvenser för investeringsmönstren. Ökade kostnader i Dublins centrala delar gynnar inte nödvändigtvis utvecklingsorterna på den omgivande landsbygden. Istället kan vissa av företagets funktioner utlokaliseras till lågkostnadsländer i Östeuropa och Asien (Sokol & van Egeraat, 2005; 13) (IAURIF, 2002; 26). Sett över en längre tid är detta en intressant utveckling. I slutet av 1980-talet och in på 1990-talet var Irland ett land som attraherade utländska direktinvesteringar genom låga kostnader och marknadsstrategiskt läge. Irland är fortfarande mottagare av direktinvesteringar från olika delar av världen. Dock präglas Dublin och Irland idag mer av kunskapsintensiv företagsverksamhet med höga kostnader för lokaler och arbetskraft, medan andra länder blir föremål för utlokalisering av verksamhet och penetrering av nya marknader.

5 Slutsats och diskussion

Det övergripande syftet med denna studie har varit att undersöka stadens roll i ett land politiska och ekonomiska utveckling. Genom att studera fallet Dublin och pröva det mot gängse teorier kring den postmoderna staden, har jag kunnat bidra till förståelsen av Irlands ekonomiska tillväxt och av stadens betydelse för utvecklingen. I arbetet har också de frågeställningar som presenterades inledningsvis analyserats och besvarats;

- På vilket sätt och i vilket skede av Irlands ekonomiska expansion har Dublin agerat?
- I vilken utsträckning har Dublin anpassa sig efter globaliseringens och kunskapsekonomins nya förutsättningar?
- Hur har politiken förändrats i Dublin vad gäller organisation och innehåll i samband med den ekonomiska utvecklingen?
- Hur samverkar Dublin med övriga Irland?
- Vilken betydelse för Dublins utveckling har de politiska åtgärderna i förhållande till marknadskrafter?

Svaren på dessa frågor och uppsatsens slutsatser sammanfattas i detta kapitel. Dessutom ger jag mina synpunkter på hur man fortsättningsvis skulle kunna arbeta vidare med frågor kring Dublins och andra städers självbestämmande och betydelse för ekonomisk tillväxt.

5.1 Staden – arena eller aktör?

En central slutsats som jag drar utifrån analysen är att tidsaspekten är avgörande för förståelsen av Dublins roll i Irlands ekonomiska utveckling. Stadens roll i utvecklingens tidiga skede, runt 1990-talets början, skiljer sig från dess roll i den senare fasen.

De initiala åtgärderna för att kickstarta den ekonomiska tillväxten i Irland vidtogs från den nationella politiska nivån. Genom makroekonomiska strategier och kapacitet för att utnyttja EU-bidragen lyckades Irland synkronisera åtgärderna med globaliseringens nya möjligheter och attrahera utländska direktinvesteringar. I detta tidiga skede fungerade Dublin snarare som en mottagare och arena för investeringar och ekonomiska aktivitet. Medan Dublin var frånvarande som aktör var de globala ekonomiska drivkrafterna i samverkan med nationell politik avgörande för utvecklingen.

I den irländska tillväxtens andra skede förändrades Dublins roll. Den snabba expansionen av staden ledde till en marknadsdriven anpassning som kom att påverka Dublin i flera olika avseenden. Exempelvis var infrastruktur och bostadsbyggande inte dimensionerat för att möta den växande befolkningen och expansionen av företagsverksamhet, vilket krävde och kräver aktivt agerande från stadens sida. Även den växande internationella konkurrensen fordrar åtgärder som gör att staden fortsätter att vara attraktiv för företag och välutbildade och kreativa människor. I utvecklingens senare skede förändrades därmed politikens innehåll i en riktning som känns igen från andra postmoderna städer. Dublin förnyade sin image genom platsmarknadsföring och genom att aktivt verka för en övergång från industrisamhälle till kreativt kunskapskluster. Även formerna för politiken har förändrats i takt med tillväxten och den alltmer aktivt agerande staden. Samarbete mellan offentligt och privata, konkurrenstänkande och direktvald borgmästare är betydelsefulla delar i de nya politiska styrelseformerna.

Trots att Dublin har utvecklats från att fungera som en arena för ekonomisk tillväxt till att verka som en aktör, är Dublins möjligheter att självständigt och aktivt agera begränsade av den centraliserade politiska organisationen i Irland. De reformer som har ägt rum under 1990-talet har emellertid gått i riktning mot att ge den lokala politiska nivån mer makt. Förändringarnas reella effekter är små men kan ändå indikera att den maktförskjutning från nationell till lokal nivå som karaktäriserar den postmoderna staden, i viss utsträckning också präglar Dublin. Kanske kan vi förvänta oss fler och mer verkningsfulla reformer i denna riktning i framtiden. De nationella strategierna som var avgörande i tillväxtens första skede har viss betydelse även i senare skeden. I enighet med min analys drivs utvecklingen dock alltmer av marknaden som i sin tur föranleder en mer aktivt agerande stad. Vad gäller Dublins samverkan med övriga Irland förstärker det politiska agerandet i stor utsträckning de ekonomiska drivkrafterna. Den polycentriska utveckling som förespråkas i riktlinjer och strategidokument har ännu inte förverkligats. Tvärtom är Dublin och dess centrala delar fortfarande fokus för den irländska tillväxten.

Den kanske mest intressanta slutsats som denna uppsats leder till är att teorin om den postmoderna staden som tillväxtmotor behöver problematiseras. Uppsatstitlens fråga om tillväxten behöver en stad kan inte få ett entydigt svar. Jag menar att det finns goda argument för att staden fyller en central funktion i att upprätthålla och kanske stärka tillväxten, medan staden har en mer passiv roll i begynnelsefasen. Denna slutsats är av teoriutvecklande karaktär och är därför intressant i den mer generella förståelsen av vår tids städer.

5.2 Vad bör staden göra?

Under arbetets gång har flera frågor om städer och ekonomisk tillväxt kunnat besvaras. Samtidigt har nya frågor väckts som skulle kunna ligga till grund för fortsatt forskning på området. Denna uppsats har huvudsakligen behandlat vad Dublin som stad *har* gjort och till viss del vad staden *kan* göra. En intressant

frågeställning som jag lämnar öppen för vidare forskning är vad staden *bör* göra. Givet den moderna teorin om städer och regioner som alltmer betydelsefulla aktörer på den politiska och ekonomiska arenan, är den frågan kanske mer aktuell än den som Bo Rothsteins lyfter i sin numera välkända bok *Vad bör staten göra?* (1994). Har staden blivit den institution som ska tillhandahålla välfärdstjänster och bemöta individens livsprojekt eller bör staden snarare vara en ekonomisk motor som skapar tillväxt genom samverkan med näringslivet? Jag menar att den här typen av normativa frågor bör vara en central del av urbanforskningen och statsvetenskapen.

Givet den europeiska sociala staden och inte minst den nordiska välfärdsstaden, är det viktigt att problematisera vår förståelse av den postmoderna staden genom att ställa frågor om inkludering, demokratiskt deltagande och socialt skydd. I Irlands fall har vissa kritiska röster höjts om att de senaste decenniernas ekonomiska framgångar har haft en social baksida. Övergången från industri- till kunskapssamhälle som har lett till exempelvis högre levnadskostnader för Dublins invånare kan skapa klyftor mellan de som gynnas av den ekonomiska tillväxten och de som inte inkluderas i det nya samhället. De nya formerna för det lokala styret där besluten fattas i samverkan mellan olika aktörer får också effekter som är intressanta att diskutera ur ett demokratiperspektiv. Det kan betraktas som legitimerande då medborgarna genom intressegrupper och nätverk har möjlighet att på ett tidigt stadium utöva inflytande över beslutsprocessen. Samtidigt finns det en risk att besluten som fattas i svåröverskådliga nätverk inte blir transparanta för dem som står utanför processen. Dessutom kan informaliteten leda till en obalans i vem som har möjlighet att göra sin röst hörd, till förmån för personer eller grupper med exempelvis gott om kontakter och ekonomiska resurser. De stora samhälleliga förändringar som äger rum kräver därför en aktiv och djupgående diskussion kring vad vår tids städer bör göra och hur de ska styras. Jag ser med stort intresse också fram emot den fortsatta forskningen kring frågor om städers självbestämmande och betydelse för ekonomisk tillväxt.

6 Referenser

- Battel, Róisín Ní Mháille, 2003. "Ireland's Celtic Tiger Economy" i *Science, Technology, & Human Values*, Vol. 28, nr. 1, s. 93-111.
- Boyle, Mark, 2006. "Culture in the Rise of Tiger Economies: Scottish Expatriates in Dublin and the 'Creative Class' Thesis" i *International Journal of Urban and Regional Research*, 2006. Vol. 30, nr. 2, s. 403-426.
- Brenner, Neil, 2004. *New State Spaces. Urban Governance and the Rescaling of Statehood*. Oxford: Oxford University Press.
- Buckley, Peter J. – Ruane, Frances, 2006. "Foreign Direct Investment in Ireland: Policy Implications for Emerging Economies" i *The World Economy*. Vol. 29, nr. 11, s. 1611-1628.
- Clarke, Susan, 2006. S. 33-66 i Baldersheim, Harald – Wollman, Hellmut (red). *The Comparative Study of Local Government. Overview and Synthesis*. Opladen: Barbara Budrich Publishers.
- Collins, Neil, 2004. "Parliamentary Democracy in Ireland" i *Parliamentary Affairs*. Oxford University Press. Vol. 57, nr. 3, s. 601-612.
- CSO – Central Statistics Office Ireland 2004. *Population and Labour Force projections 2006-2036*. www.cso.ie/releasespublications/documents/population/2004/Publication%20Pop%20&%20Labour%20force%20for%20web.pdf, 2007-04-28.
- CSO – Central Statistics Office Ireland 2005. *Regional population projections 2006-2021*. www.cso.ie/releasespublications/documents/population/current/poppro.pdf, 2007-04-28.
- CSO – Central Statistics Office Ireland, 2006. www.cso.ie/statistics/popofeachprovcountycity2006.htm , 2007-04-28.
- DTO – Dublin Transportation office, 2006. www.dto.ie/web2006/pnr.pdf, 2007-04-25
- ESDP – *European Spatial Development Perspective. Towards Balanced and Sustainable Development of the Territory of the European Union*, 1999. Europeiska kommissionen. http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/doc-offic/official/reports/pdf/sum_en.pdf, 2007-05-15.
- Florida, Richard, 2002. *The Rise of the Creative Class. And How It's Transforming Work, Leisure, Community and Everyday Life*. New York: Basic Books.
- FN – United Nations, 2003. *World Investment Report, 2003. FDI Policies for Development: National and International Perspectives*. United Nations Conference on Trade and Development. New York och Genève.
- Gospodini, Aspa, 2006. "Portraying, classifying and understanding the emerging landscapes in the post-industrial city" i *Cities*, Vol. 23. nr. 5, s. 311-330, 2006.

- Hackworth, Jason, 2007. *The Neoliberal City. Governance, Ideology and Development in American Urbanism*. Ithaca: Cornell University Press.
- Hollywood, Paul – Maguire Mark, 2002. "Introduction: the City in the era of globalization" i *City*. Vol.6, nr. 2, s. 167-172.
- IAURIF – Institut d'Amenagement et d'Urbanisme de la Region d'Ile-de-France, 2002. *Gemaca II. Growth Sectors / Clusters in Dublin, London, Paris and RhineRuhr: Synthesis and recommendations*.
- John, Peter, 2006. *Local Governance in Western Europe*. London: Sage Publications Ltd.
- Kantor, Paul – Savitch, Hank V., 2002. *Cities in the international Marketplace. The Political Economy of Urban Development in North America and Western Europe*. Princeton: Princeton University Press.
- Kirby, Peadar, 2004. "Globalization, the Celtic Tiger and Social Outcomes: Is Ireland a Model or a Mirage?" i *Globalizations*, 2004. Vol. 1, Nr. 2, s. 205-222.
- Lidström, Anders, 2003. *Kommunsystem i Europa*. Malmö: Liber AB.
- Lidström, Anders, 1996. *Kommunsystem i Europa*. Stockholm: Norstedts Juridik AB.
- Lowndes, Vivien, 2002. S. 90-108 i Marsh, David – Stoker, Gerry (red). *Theory and Methods in Political Science*. London: Macmillan.
- NSS – National Spatial Strategy for Ireland 2002 – 2020. *People, Places and Potential*, 2002. www.irishspatialstrategy.ie/pdfs/Completea.pdf, 2007-05-15.
- OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development, 1994. www.oecd.org/searchResult/0,2665,en_2649_201185_1_1_1_1,00.html, 2007-05-02.
- RPG - Regional Planning Guidelines Greater Dublin Area Review. *Implementing the National Spatial Strategy*, 2003. www.rpg.ie/pdf/RPG_Issues.pdf, 2007-05-10.
- RPG – Regional Planning Guidelines 2004-2016, Greater Dublin Area, 2004. www.rpg.ie/pdf/RPG_Guidelines.pdf, 2007-05-17.
- Sokol, Martin, van Egeraat, Chris, 2005. *Locational strategies of advanced producer services in Dublin: towards a polycentric mega-city region?*. Regional Growth Agendas, Regional Studies Association International Conference, Aalborg Universitet.
- Sokol, Martin – van Egeraat, Chris – Stafford, Peter, 2006. S. 294 - 304 i Hall, Peter et.al. (red.). *The Polycentric Metropolis: Learning from Mega-City-Regions in Europe*. London: Earthscan / James & James.
- World Bank, 2007. *World Development Report 2007: Development and the Next Generation*. www.worldbank.org/wdr2007, 2007-05-17.

Internetkällor

- www.benchmarkingregions.se – Mälardalsrådets, 2007-05-02.
- www.ddda.ie – Dublin Docklands Development Authority, 2007-05-15.
- www.dra.ie – Dublin Regional Authority:s websida, 2007-04-20.

www.dublincity.ie/your_council/our_city/dublin_facts/ – *Dublin City Council*, 2007-05-02.

www.dublinconventionbureau.com – *Dublin Convention Bureau*, 2007-05-15.

www.ifsonline.ie – *International Financial Services Centre Dublin*, 2007-05-15.

www.iro.ie/delegation – *Irish Delegation to the Committee of the Regions*, 2007-04-20.

www.spireofdublin.com – *The Spire of Dublin*, 2007-05-15.

Intervjukällor

Ó Broin, Deiric, 2007-05-08. Chef för tankesmedjan North Dublin Coalition och har tidigare arbetat på det irländska näringslivsdepartementet och med ekonomisk policyanalys i den privata sektorn. Examen från Dublin Institute of Technology, National College of Industrial Relations samt i Economics and Politics från University College Dublin.

van Egeraat, Chris, 2007-05-02. Verksam forskare vid IRCHSS (Irish Research Council for the Humanities and Social Sciences), NIRSA (National Institute for Regional and Spatial Analysis) samt geografiska institutionen vid National University of Ireland.